

BIJLAGE 2: PROJECTEN DIGITALE AGENDA 2015/2016

Bestuurders geven meer ruimte aan gemeentelijke uitvoerders om te bepalen welke projecten in aanmerking komen voor collectivisering en op welke wijze. Hiermee wordt invulling gegeven aan de gestelde ambities. Het jaar 2015 wordt gebruikt om deze aanpak goed in te richten en om structureel hiervan te leren om tot versnelling in collectivisering te komen. Voor de jaren 2015/2016 wordt gewerkt met projecten die in het voortraject opgehaald zijn bij gemeenten, de Digicommissaris en koepels. Dit geeft de mogelijkheid om de nieuwe werkwijze goed in te richten en tegelijkertijd vaart te maken. In totaal zijn de kosten van deze aanpak en alle hieronder beschreven projecten 9,995 miljoen euro inclusief BTW. Zoals in bovengelegde notitie is beschreven wordt hiermee:

- A. Een aanpak met bijpassende ondersteuningsorganisatie, waarmee gemeenten steeds meer gefaciliteerd worden om zelf collectieve projecten te selecteren en tot uitvoering te brengen.
- B. Een set projecten die binnen de kaders van de hierboven genoemde aanpak worden opgepakt. Het komende jaar wordt met deze projecten:
 1. De effecten van de informatiesamenleving op de gemeenten in beeld gebracht en met enkele innovatieve experimenten concreet gemaakt
 2. De uitvoeringsprocessen van gemeenten innoveert door kansen van informatie en ondersteunende technologie te benutten door*:
 - standaardisatie van dienstverleningsprocessen (denk aan uitgifte rijbewijzen)
 - informatievoorziening het sociaal domein (separaat geagendeerd)
 3. De relatie naar de nationale generieke digitale infrastructuur geborgd
 4. Toegewerkt naar verdere vormen van samenwerking en collectivisering, waarmee de sturing op gemeentelijke leveranciers wordt versterkt

* Deze werkwijze zal in de nabije toekomst ook toegepast worden in andere domeinen (denk met name aan de Omgevingswet).

Afhankelijk van de fase waarin elk project zich bevindt kan collectivisering sneller gerealiseerd worden. Van een deel van deze projecten is nu al bekend dat daadwerkelijke stappen gemaakt kunnen worden. Voorgesteld wordt die projecten in 2015/2016 op te pakken en waar nodig het gevraagde extra budget beschikbaar te stellen. Van de projecten waar momenteel nog niet eenduidig duidelijk is of en op welke wijze collectivisering mogelijk is, wordt voorgesteld deze in 2015/2016 op te nemen in het portfolio en actief te onderzoeken waar de kansen liggen. Alle hier voorgestelde projecten voldoen ten minste aan de criteria:

- 1) Bijdrage aan de ambitie
- 2) Opschaalbaar / collectiviseerbaar
- 3) Informatiecomponent aanwezig
- 4) Succesvol binnen 1 a 2 jaar
- 5) Gemeenten trekken het project
- 6) Bereidheid tot collectieve financiering

De projecten zijn geordend aan de hand van de prioritaire thema's zoals gehanteerd in de notitie Digitale Agenda (2020). Met deze thema's en de projecten die daaronder valt wordt invulling gegeven aan de gestelde ambities.

1. Trendwatchfunctie, onderzoek en ontwikkeling

Onderzoek en ontwikkeling die plaatsvindt wordt via een **trendwatchfunctie** ingevuld. Vele interessante ontwikkelingen zijn bekend waaronder big data, democratisering, meer wijkgericht werken, grip op eigen gegevens door inwoners, datahubs, i-febo's, preventive analytics, datamining en participatie. Specifieke projecten kunnen invulling geven aan deze ontwikkelingen en geven daarmee een concretisering hoe gemeenten op deze ontwikkelingen kunnen inspelen. Inherent aan het karakter van dit type ontwikkelingen is er nog geen scherp beeld welke projecten het meest kansrijk zijn. Deze 'voorkant' van het innovatieproces moet zo effectief mogelijk worden gestuurd naar opschaalbare projecten, waarbij deze selectie via pilots, impactindicaties, impactanalyses en business cases tegen minimale kosten plaatsvindt. In een notendop: duizend bloemen laten bloeien, maar snel en doeltreffend wieden en zorgen dat ze passen in het perkje van de ambities die gesteld zijn. De keuze welke projecten daadwerkelijk ondersteund worden door VNG en KING wordt bepaald met uitvoerders.

In de eerste doorloop van dit proces (medio 2015 – eind 2016) richten we het keuze proces nader in. Uit de praktijk blijkt dat slechts een beperkt aantal innovaties tot succesvolle uitrol leidt. Projecten mogen ook mislukken in deze fase. Hierom moet met een behoorlijk aantal initiatieven worden begonnen waarop een impactindicatie wordt uitgevoerd. Na onderzoek valt een deel af, de rest volgt naar de fase van impactanalyse en het opstellen van de business case. Voorzien is om 18 pilots te volgen waarbij lichte begeleiding vanuit VNG en KING wordt gegeven en een impactindicatie wordt opgesteld. Daarnaast is voorzien om aanvullend voor 4 projecten een impactanalyse uit te voeren inclusief het opstellen van een business-case. Verwacht wordt dat dit tot zeker 2 opschaalbare projecten leidt. De omvang van de benodigde ondersteuning om die daadwerkelijk bij alle gemeenten te implementeren is te afhankelijk van de individuele projecten om nu reeds daarvoor financiën te reserveren.

1: Definiëren projecten vanuit Trendwatching en gemeentelijke domeinen

Beschrijving project	Actief ophalen en begeleiden van kansrijke en innovatieve pilots op grond van wetenschap, maatschappij en technologie die plaatsvinden ten aanzien van ontwikkelingen als big data, democratisering, meer wijkgericht werken, grip op eigen gegevens door inwoners, datahubs, i-febo's, preventive analytics, datamining en participatie.
Doelstelling van het project	Scouten van innovatieve ontwikkelingen en begeleiding van beproevingen in de praktijk die potentie hebben om collectief ingezet kunnen worden.
Verantwoording keuze	Betreft het aansluiten bij wetenschap, maatschappij en technologie.
Betrokkenen	Gemeenten, Leveranciers, Landelijke overheid, Uitvoeringsorganisaties, Wetenschap, Maatschappij, Inwoners en ondernemers
Resultaat	Meerjarig inzetbare trendwatchfunctie, gepubliceerde whitepapers plus voorselectie van kansrijke projecten waarvoor een aanpak tot collectivisering wordt gemaakt middels: <ul style="list-style-type: none">- 12 pilots- 4 impactanalyses
Status	Eerste inventarisatie van kansrijke ontwikkelingen is gemaakt, op basis daarvan kan gestart worden
Planning	Continu proces
Budget	€1.111.000

2. Dienstverlening naar inwoners en ondernemers

Gemeenten communiceren op een hedendaagse manier met de samenleving; informatie is waar nodig digitaal 24x7 beschikbaar; snelheid en gemak van digitale dienstverlening staan voorop. Drie projecten geven invulling aan de ambitie om te werken als 1 efficiënte overheid:

1. Pilots Dienstverlening op basis van de uitvoeringspraktijk bij gemeenten
2. Pilot Regie op eigen gegevens
3. Ontwikkeling van de Generieke Transactievoorziening voor Ondernemers

1: Pilots dienstverlening op basis van de uitvoeringspraktijk bij gemeenten

Beschrijving project	Drie pilots van het programma 'innovatief standaardiseren in dienstverlening' 1) Digitale dienstverlening aan begrafenisondernemers, 2) Informatievoorziening voor ZZP'ers, 3) Herontwerp van het verhuisproces
Doelstelling van het project	Processen van (gemeentelijke) dienstverlening standaardiseren en aansluiten op generieke voorzieningen en hiermee effectievere en efficiëntere dienstverlening door gemeenten in termen van beter, sneller en goedkoper realiseren.
Verantwoording keuze	De hier genoemde pilots voldoen aan de gestelde criteria voor collectivisering. Bij elke pilot zijn meerdere gemeenten betrokken.
Betrokkenen	Gemeenten, Leveranciers, Landelijke overheid, Uitvoeringsorganisaties
Resultaat	3 impactanalyses met beoordeling of collectivisering mogelijk is. Indien van toepassing: aanpak tot collectivisering per pilot.
Status	Voor elke pilot heeft een startbijeenkomst plaatsgevonden en is een aanpak met vervolgstappen opgesteld.
Planning	Uitwerking van de pilots vindt plaats gedurende 2015
Budget	€438.000

2: Pilot Regie op eigen gegevens

Beschrijving project	Deze pilot richt zich op het geven van regie op eigen gegevens aan inwoners en ondernemers. Vanuit gemeenten is een kansrijk initiatief aangedragen welke verder onderzocht wordt. Aangesloten wordt op Digitaal2017.
Doelstelling van het project	Inwoners en ondernemers krijgen meer regie over de gegevens die gemeenten over hen heeft. Ze kunnen zien over welke gegevens welke instantie beschikt, aan wie deze worden doorgeleverd en ze kunnen toestemming verlenen en intrekken aan bepaalde instanties om specifieke gegevens te gebruiken.
Verantwoording keuze	Gemeenten zijn gestart met het initiatief en hebben nadere ondersteuning verzocht.
Betrokkenen	Gemeenten, ICT leveranciers, Landelijke Overheid, Uitvoeringsorganisaties

Resultaat	Proof of Concept, pilots en Impactanalyse met beoordeling of collectivisering mogelijk is. Indien van toepassing: aanpak tot collectivisering.
Status	Meerdere gemeenten hebben aangegeven interesse te hebben in het voeren van een pilot.
Planning	Pilot wordt opgestart in Q1 en Q2 2015, uitvoering Q3 en Q4 2015
Budget	€390.000

3: Ontwikkeling van de Generieke Transactievoorziening voor Ondernemers.

Beschrijving project	Met deze transactievoorziening krijgen ondernemers de mogelijkheid om op één manier het informatie- en transactieverkeer met gemeenten (en andere overheidsinstanties) te regelen op een veilige en betrouwbare manier, met gebruikmaking van bouwstenen voor identificatie, autorisatie en gegevensuitwisseling. Denk hierbij aan het Ondernemersdossier, eHerkenning, Berichtenbox en eFacturatie.
Doelstelling van het project	Met gemeenten en het Ministerie van Economische Zaken verder uitwerken van deze transactievoorziening
Verantwoording keuze	Een representatief aantal gemeenten is bereid te vinden om mee te werken in de ontwikkeling van de transactievoorziening en om de betrouwbare werking te demonstreren.
Betrokkenen	Gemeenten, Leveranciers, Landelijke Overheid, Uitvoeringsorganisaties
Resultaat	Scopebepaling van, impactanalyse op en beschreven standaarden voor een transactievoorziening voor ondernemers waar gemeenten een keer op aan sluiten en meerdere onderdelen van de generieke digitale infrastructuur ontsloten worden.
Status	Het Ministerie van Economische Zaken is bereid te participeren en 100.000 euro te investeren. Door bijdrage vanuit collectieve gemeentelijke middelen kan het project gestart worden.
Planning	De verkennende fase is gestart
Budget	€200.000 waarvan eenmalig €100.000 vanuit het gemeentefonds gefinancierd. Inzicht in kosten voor beheer zijn onderdeel van de verkenningsfase

3. Herontwerp werkprocessen

Deze projecten richten zich op de verbinding vanuit vakinhoudelijke domeinen van gemeenten met de informatiebehoefte die daaruit voortkomt. Hier bevinden zich kansen voor **herontwerp van werkprocessen** binnen gemeenten, in ketens en met andere gemeenten in samenwerking. Werkprocessen kunnen sterk worden vereenvoudigd door slimme toepassing van informatie en digitalisering.

1: Pilots herontwerp werkprocessen op basis van de uitvoeringspraktijk bij gemeenten

Beschrijving project	Twee pilots van het programma 'innovatief standaardiseren in dienstverlening' 1) Procesherontwerp voor de verstrekking van rijbewijzen 2) Voorkomen van werkfraude
Doelstelling van het project	Processen van (gemeentelijke) dienstverlening standaardiseren en aansluiten op generieke voorzieningen en hiermee effectievere en efficiëntere dienstverlening door gemeenten in termen van beter, sneller en goedkoper realiseren.
Verantwoording keuze	Het afgelopen jaar heeft het Uitvoerdersoverleg gewerkt aan een prioritering van kansrijke projecten waar collectivisering mogelijk is. De hier genoemde pilots voldoen aan de gestelde criteria voor collectivisering. Bij elke pilot zijn meerdere gemeenten betrokken.
Betrokkenen	Gemeenten, Leveranciers, Landelijke overheid, Uitvoeringsorganisaties
Resultaat	Twee pilots met impactanalyses ter beoordeling of collectivisering mogelijk is. Indien van toepassing per opschaalbare pilot een aanpak tot collectivisering.
Status	Voor elke pilot heeft een startbijeenkomst plaatsgevonden en is een aanpak met vervolgstappen opgesteld.
Planning	Uitwerking van de pilots vindt plaats gedurende 2015
Budget	€511.000

2: Informatievoorziening sociaal domein.

Hier toe is een separaat voorstel opgenomen aan de ALV

4. Informatie-uitwisseling

Wetgevingstrajecten, grootschalige veranderingen in de uitvoeringspraktijk van gemeenten, ICT-voorzieningen, knooppunten en meer ketensamenwerking tussen overheidsorganisaties hebben allemaal invloed op de **informatie-uitwisseling** tussen verschillende (overheids)organisaties. De tijdige en juiste realisatie en implementatie van gemeentelijke standaarden en voorwaarden zijn essentieel. Dit geldt voor zowel gemeenten, ketenpartners als ICT leveranciers. Voor de komende jaren wordt expliciet gewerkt aan:

1: Versterken gemeentelijk opdrachtgeverschap, standaardisatie en verwerving van ICT

Beschrijving project	Voor het realiseren van grootschalige veranderingen moeten bestaande informatiekundige voorzieningen aangepast worden ten behoeve van informatie-uitwisseling, collectivisering, samenwerkingsverbanden en de positie van gemeenten richting de ICT-markt.
Doelstelling van het project	Instrumentarium, standaarden en voorwaarden ontwikkelen en aanbieden ten behoeve van grootschalige veranderingen, samenwerking en de flexibiliteit van gemeenten. Het voorkomen van vendor-lockin en actief sturen op het juiste en tijdige gebruik van standaarden en voorwaarden. Dit versterkt het opdrachtgeverschap van gemeenten en vergroot de transparantie van de ICT-markt.
Verantwoording keuze	Het betreft doorontwikkeling van reeds ingezette werkzaamheden welke zeer goed door gemeenten worden gebruikt en gewaardeerd. Doorzetting is nodig voor een vervolgstap in informatie-uitwisseling in samenwerkende ketens en het versterken van het ICT opdrachtgeverschap.
Betrokkenen	Gemeenten, Leveranciers, Landelijke overheid, Uitvoeringsorganisaties
Resultaat	Versterken van gemeenten opdrachtgeverschap (individueel en collectief), compliancy instrumenten voor markttransparantie, nieuwe convenant afspraken met ICT leveranciers, doorontwikkeling van standaardisatie, gezamenlijke uniforme ICT Inkoopvoorwaarden, uitbreiding van de functionaliteit van de softwarecatalogus.
Status	Reeds gestart
Planning	Eerste stappen doorontwikkeling zijn gezet, in 2015 en 2016 worden iteratief nieuwe onderdelen opgeleverd en weer volgende onderdelen opgepakt
Budget	€2.111.000

5. Generieke basisinfrastructuur

Tevens bevinden zich hier projecten vanuit de **generieke basisinfrastructuur**. Vanuit de basis informatievoorziening en ICT-infrastructuur kunnen grote verschuivingen en besparingen gerealiseerd worden door zaken die voor gemeenten niet onderscheidend zijn op een meer collectieve wijze te organiseren. Onderzocht wordt op welke gebieden dit kan plaatsvinden en randvoorwaarden worden ingericht om gemeenten in staat te stellen deze en de andere ambities waar te maken.

1: Informatieveiligheid

Beschrijving project	Het instellen van een tijdelijke visitatiecommissie voor informatieveiligheid
Doelstelling van het project	Het collectief verder verhogen en borgen van bestuurlijk bewustzijn en aandacht voor informatieveiligheid. Het stimuleren van het nakomen van de afspraken zoals beschreven in de resolutie "Informatieveiligheid, randvoorwaarde voor de professionele gemeente" en bewustzijn van de ambities en visie in deze agenda.
Verantwoording keuze	Met de Resolutie Informatieveiligheid is de visitatiecommissie voorgesteld.
Betrokken	Gemeenten
Resultaat	Bestuurlijke borging van de afspraken uit de Resolutie Informatieveiligheid
Status	Project is gestart met financiering door BZK
Planning	Het project start in 2015, de financiering vanuit de ALV geldt voor de tweede helft van 2016 en de eerste helft 2017
Budget	Projectbudget € 500.000. Financiering door BZK € 250.000 en vanuit het gemeentefonds van €250.000.

2: Collectieve aanbesteding Telefonie en verkenning collectieve inkooporganisatie

Beschrijving project	Collectief inkoopvoordeel behalen daar waar gemeenten niet onderscheidend zijn. In 2014 is ervaring opgedaan met gezamenlijk optreden ten aanzien van Windows XP. In 2015 is gestart met collectieve inkoop Telefonie. Voor 2016 wordt voorbereid op meer collectieve inkooptrajecten, bijvoorbeeld ten aanzien van gemeenschappelijk aanbesteden beeldmateriaal voor ruimtelijke ordening en beheer openbare ruimte. In dit project wordt onderzoek gedaan naar en een voorstel geschreven voor een collectieve inkooporganisatie.
Doelstelling van het project	Inkoopvoordelen halen voor gemeenten door op grotere schaal generieke producten en diensten te verwerven. Voorbereiding voor structurele vorm van collectieve inkooporganisatie.
Verantwoording keuze	Gemeenten committeren zich aan collectieve inkoop van generieke producten en diensten ten behoeve van informatievoorziening.

Betrokkenen	Gemeenten, Leveranciers
Resultaat	Verkenning uitgevoerd naar een collectieve inkooporganisatie.
Status	Collectieve inkoop Telefonie is gestart. Voorbereiden andere inkooptrajecten moet nog starten
Planning	Telefonie in 2015, opstarten inkooptrajecten 2015 met uitvoering in 2016
Budget	€103.000

3: Verkenning opschaling van niet onderscheidende delen informatievoorziening

Beschrijving project	Actief wordt onderzocht welke niet-onderscheidende delen van de gemeentelijke informatievoorziening meer collectief geregeld kunnen worden. Mogelijke voorbeelden zijn datacenters, cloudoplossingen, koppelingen en netwerkinfrastructuur. Hierin worden de kansen meegenomen die ICT-samenwerkingsverbanden bieden.
Doelstelling van het project	Niet onderscheidende delen van informatievoorziening robuuster organiseren door schaalvergroting.
Verantwoording keuze	Dit betreft de mogelijkheid tot grote verschuivingen te komen van niet onderscheidene taken van gemeenten naar collectieve oplossingen (landelijk of via bovengemeentelijke samenwerkingen).
Betrokkenen	Gemeenten, Leveranciers, Landelijke overheid, Uitvoeringsorganisaties
Resultaat	<ul style="list-style-type: none"> • Verkenning op collectieve gemeentelijke datacenters • Stimulering van gemeentelijke samenwerkingsverbanden op gebied van informatie • Onderzoek en voorstel voor een collectieve implementatie van een grote upgrade van gemeentelijke informatie/berichtenstandaarden • Meerjarige globale roadmap voor de externe/collectivisering van de informatievoorziening
Status	Opstartfase
Planning	Onderzoek voor datacenters en upgrade van standaarden opstarten in Q2 2015. Uitvoering en aanpak vanaf dan afhankelijk van onderzoeksresultaten.
Budget	€ 954.000.

4: Benutting en doorontwikkeling Generieke Digitale Infrastructuur

Beschrijving project	<p>De Generieke Digitale Infrastructuur wordt aangestuurd door de Digicommissaris. Onderdelen bevatten de basisregistraties, digivoorzieningen, MijnOverheid, eID en e-herkenning bedrijven. Met de Digicommissaris worden prioriteiten gesteld waar alle gemeenten invulling aan geven. De relatie tussen de GDI en de Omgevingswet wordt ook verkend in het kader van dit project. Doorontwikkeling vindt plaats op:</p> <ol style="list-style-type: none">1) Een tweejarig programma wordt gestart om de berichtenbox maximaal beschikbaar te stellen,2) eID wordt uitgewerkt en ingevoerd,3) Het terugmelden op basisgegevens4) Implementatie van de Basisregistratie Grootchalige Topografie
Doelstelling van het project	Generieke ondersteuning en serieuze inzet van gemeenten bij implementatie en proactief invloed nemen op doorontwikkelingen generieke digitale infrastructuur
Verantwoording keuze	De Generieke Digitale Infrastructuur geldt overheidsbreed. Gemeenten hebben al grote slagen gemaakt en worden nu ondersteunt in de volgende fase in het kader van Digitaal 2017 en het ondernemersdossier.
Betrokkenen	Gemeenten, Leveranciers, Landelijke overheid, Uitvoeringsorganisaties
Resultaat	Groter gebruik generieke digitale infrastructuur en eisen en wensen vanuit gemeenten inbrengen in veranderagenda generieke digitale infrastructuur
Status	Reeds veel gedaan en beschikbaar, betreft doorontwikkeling en implementatie
Planning	Aansluiten bij de planning en beschikbaarheid van de afzonderlijke onderdelen. Bij goedkeuring kan een snelle start worden gemaakt.
Budget	€2.646.000

6. Sturingsinformatie

Deze projecten richten zich op **sturingsinformatie** voor meer proactieve beleidssturing en versterking van de horizontale verantwoording van College van B&W naar de gemeenteraad. Het is een leerinstrument waarmee gemeenten zich continu kunnen verbeteren.

1: Sturingsinformatie

Beschrijving project	Dit project innoveert de opzet, het gebruik en de innovatie van generieke landelijke sturingsinformatie. Bestaande instrumenten zijn waarstaatjegemeente.nl, de Monitor Sociaal Domein, de Verklaringsmodellen van KING, Horizontale verantwoording, Vensters op Bedrijfsvoering, Vensters op Dienstverlening (in ontwikkeling), en instrumenten ten aanzien van stuurinformatie over informatievoorziening en ICT waaronder de softwarecatalogus. Aanvullend doorontwikkeling van deze instrumenten worden innovatieve instrumenten ontwikkeld voor het versterken van de sturing op basis van informatie. Daarnaast worden gemeenten van monitorinformatie voorzien over de stand van hun digitale dienstverlening en bedrijfsvoering.
Doelstelling van het project	Scherper inzicht bieden aan gemeenten waar ze staan, ook ten opzichte van andere gemeenten, en daarmee handvatten bieden tot leren en verbeteren. Vernieuwing door gebruik te maken van big en open data.
Verantwoording keuze	Versterking gemeenten door sturingsinformatie bij beleidsbepaling en verantwoording beter te benutten
Betrokkenen	Gemeenten, Uitvoeringsorganisaties, Digitaal2017
Resultaat	Innoveren instrumentarium van landelijke sturingsinformatie. Monitoring van de gemeentelijke ontwikkeling van informatiebeleid en dienstverlening.
Status	Gestart
Planning	Maken uitwerking in 2015, ontwikkeling in 2016
Budget	€1.030.000